

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo S. Marcelli Episcopi Et Confessoris. Potest esse Communis de
Episcopo, aut Confessore quocunque. Ecce Sacerdos magnus, qui in
diebus suis placuit Deo. Ecclesiast. 44.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

IN FESTO S. MARCELLI
EPISCOPI ET CONFESSORIS.

Potest esse Communis de Episcopo, aut Confessore quo-
cunque.

*Ecce Sacerdos magnus, qui in diebus
suis placuit Deo. Ecclesiast. 44.*

Marcellus bello, & pace iuxta vir in-
clitus. Hannibal profligator, quintum Cos. remp. Romanam beneficis,
rebusque gestis magnifice nobilitauit.
Ethunc; & Parisiensem Episcopatum
suum virtutibus S. Marcellus superauit;
lumen Galliae, columnen Ecclesie.

Cuius occasione nos

- I. Quae due sint dotes Episcopales.
- II. De Doctrina Episcopali.
- III. De Virtute Episcopali.
- IV. De dictorum omissione Episcopali.

P A R S I.

Quae due sint dotes Episcopales?

Vitæ probitas; & Doctrinæ sanitas,
Episcopo necessaria sunt. 1. Tim. 3.
Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, so-
brium, continentem, pudicum, Doctorem.

1. Sunt praefiguratae. Ita Deus Leuit. 21. Qui habuerit macu-
lam, non offeret panes Deo suo. nec accederet ad
ministerium eius si cæcus fuerit, si claudus si fra-
cto pede, si manu: id est: qui ignoratia cæcus,
aut à piis operibus otiosus cessator est.

Expressæ ab Apostoli. In istis ita præstabat Apostolus, ut di-
ceret, Philipp. 4. Qui vidistis, opera, & Au-
ditus, Verba, in me, hec agite. Nec enim
cymbalum erat tinniens: nec eorum è
numero, quorum lingua brachio lon-
gior, quid dicunt, & non faciunt.

*Hinc easdem dotes sic Timotheo suo
addeq; aliis.*

cap. 2. commendat: *In omnibus temeti-
psum præbe exemplum bonorum operum, in
doctrina, integritate, in gravitate.* Tito
autem ita: *Exemplum esto fidelium in verbo,
in conuersatione;* quasi dicat: *Nolo te, vt
campana templi, conuocare fideles;
quæ tamen ipsa nunquam intrat tem-
plum.*

*Isaias, cap. 30. Messiam, verumq; Epi-
scopum his descripsit: Erunt Oculi tui vi-
sto predi-
cantes Preceptorem tuum, in Operibus: &c.
Aures tue audient Verba post tergum monentis,
verbis scilicet duobus omnia, quæ Epi-
scopus det tum oculis, tum auribus.*

Euntes in Emaus ab ijsdem Christi 5. In ipsi
qualitates describunt, Luc. 24. *Fuit Pro-
pheta potens in Opere & Sermone.* Atqui ta-
lis verus est Pontifex.

II. 1. Quare merito Anacharsis Phi- *Quis
losophus, apud Plut. lib. de profectu morum,* ab etiis
*Græcos exibilabat dicens: Greci verbo-
rum magni sunt Philosophi, Sed vita, & mo-
ribus levissimi.* 2. Idem Plato in Timæo. *Vos,
Graci: semper pueri esis: senex autem Gra-
corum nemo, quasi dicat: Verbis Multi, fa-
ctis nulli.*

**3. At vero ubi ista simul in uno; is ma-
gnus.** Id Zenalis pictor ostendit, Vlyssem *Dicitur
prudentem, & fortem Diomedem pin-
gens se complexantes, ac intuentes:
addita epigrapha hac: Vnum nihil: Duo si-
mul plurimum.* De quo sic Alciatus emble-
mate 110.

*Viribus hic præstat: hic pollet acumine men-
tis:*

*Nec tamen alterius non egit alter o-
pe.*

*Cum duo coniuncti veniunt, victoria certa
est.*

*Solum mens hominum, Dextrae de-
stituit.*

**4. Idem Aegyptij exprimebant pingen-
tes geminum Mercurium; sed hunc iu-
uenem, illum decrepitum. Volebant,
acce-**

accedentes ad gubernandum prestare oportere prudentia, & operis exemplo. Nimirum Matt. 5. Qui fecerit, & docuerit; hic magnus vocabitur in regno celorum.

Tanti ista sunt duo; vt ob miranda Opera Barnabas pro Ioue, ob verba diuina prædictor Paulus pro Mercurio à Lystrenisibus haberentur; diuinis honoribus, si tulissent, afficiendi, Act. 14. Sic res habet, duo illa, in quo conueniuntur, virum eum diuinum efficiunt. Qualis hic Sanctus extitit.

PARS II.

De doctrina Episcopali.

Episcopus 1. *Doctrina Episcopo* per quam necessaria est. Tete Domino, Matth. 5. *Lux est.* Vos estis lux mundi, quasi dicat: Ego coeli, Angelorumque sum lux; vos mundiac hominum. Sunt illa ccelorum astralux animalium; at animarum lux Pastor est; vt oves ad gloriae lucem perducantur. Non paulo haec nobilior est lux, quam illa. Nimirum, quantum animæ animalibus praestant.

2. Ac velut Sol tenebras, ac nebulas ssugat; è solo euocat omnia, fuetq; Ita presul hæreses, moresq; paruos doctrinæ dissipat splendore, & calore.

3. Hinc Sap. 19. Dedit eis ignis ardensem columnam ducem ignota via. Entra: fortitudinem Columnarem in sustinendo: Ignem in zelo Ardentem; doctrina Lucentem: tum ut viasignatas doceant: & arduas aperiant, ac præeat. Rupertus Holcot lect. 195. vult. Sapientem respexisse ad septem æreas, aliasque septem lateritias columnas, quas Cham post diluvium ingentes constituit, inscriptaque septem artes liberales, ne hæ quo simili orbis excidio interciderent. Harum esse similes vult idem Episcopos oportere scientia, ac labore. Ut Verum perficit: Labia Sacerdotis custodiunt scientiam.

An ideo forte Deus voluit Summi Pōtificis vestem tintinnabilis esse fimbriatam? Ut audiatur, Sancta sanctorum ingressus audiriq; debet, & egrediens, & non moriatur: id est. Ut S. Greg. Magnus intelligit: Sacerdos ingrediens, & egrediens moritur, si sine sonitu predicationis incedat. Vt igitur ab morteis, qui Episcopatus honorem magis, quam laborem doctrinæ querunt.

II. Quam illi dissimiles Christo? Huic, s. Est. caput vt Deo, scientia erat increata: vthomini, simile infusa. Ethæc ideo ait S. Th. p. 3. q. 9. ar. 3. vt Christo. eodem idiomate posset loqui cum Angelis, quorum Magister & Caput esse debebat; vt ait S. Dionys. l. de cœl. Hier. c. 7. Quod si docere Christus debuerit Angelos: quanto magis Episcopus subditos?

Caput enim is est: at huius solius proprii sunt oculi: quorum est, cæteris membris in prospicere. Hæc, offendunt, dum Christo palpant; isti, si cæcutiant Matt. 15. Sicut cæcum ducat, ambo in foueam cadunt.

Hoc Isaías, c. 56. deplorabat: Speculatorum cæci omnes nescierunt: vniuersi canes multos ininde nomis Episcopi. non valentes latrare: videntes vanam, dormientes: & amantes somnia. Atqui Episcopi sunt Speculatores, amores innotescunt, ab inspi-

cendo.

Quo terribilior ac sæuior communitatio illa, Isa. 29. Clavat oculos vestros. Proprietas & Principes vestros, qui vident visiones, operiet. Vnde certa ruina, vel ab ipso Deo eam immittente, aut permittente. 2. Sic ut; 2. Re. 5. proposuerat David præmium qui percussisset lebæ, & abstulisset cacos & claudos, odientes animam David: hi enim arcem Sion obtinebant: Ecclesiam sæpe Episcopitales. Vt horum quis David, quis percussor erit?

3. Naas quoque, Rex Ammonitarum, vt Galaaditas deleret stirpitus, iussit Ducceorum exoculari. 1. Reg. 11. atque hac conditione ducem eis perentib. imperiuit. Ait Lyranus Galaaditas fuisse proceros

B b b ceros

ceros, clypeumque sinistra præferentes oculo sinistro nil dispicere quiuiss: id eoq; Naan dextroserutos voluisse. Talis Satan agit cum nonnullis Episcoporum, quos exoculat.

7. Est can
de abrum.

III. Tales quam parum similes sunt Candelabro aureo Tabernaculi. Exod. 25 super quod lucernæ septem, vi luceant ex aduerso? Hæ sunt, 7. oculi super vnum lapidem, id est, septem artes liberales cum Theologia, quibus prælucetur populo docendo, & ducendo. De hoc candelabro Dominus, Mat. 15. Luc. 8. Nemo accedit Lucernam, & ponit eam sub modio, sed super candelabrum. Quare si lux sit populo necessaria; magis est populi Magistro Episcopo.

8. Est tuba.

Quid enim voluit Deus, cum iuberet in castris Sacerdotes clangere tubis? Nonne hoc potius gregarij alicius fuisse debeat? At significabat prædicationem Evangelicam fore Sacerdotum propriam. Ideo Isaiae mandatum, cap. 58. Quasi tuba exalta vocem tuam, & annuncia populo meo sceleræ eorum.

Omnis i-
sta fuit S.
Marcellus
doctrina
sua.

Talis fuit tubicen S. Marcellus Pariforum Episcopus nonus, annis ab hinc 1200. æqualis S. Genouefæ, ac ei perfamiliaris. 1. Qui velut duo erant luminaria magna Pariforum. 2. Velut virentes o. lumen due Apocalypticæ. 3. Fuit ille velut Jacob; qui vt gregem Labani seruaret tutum, nulli perdius ac pernox labore parcebatur. Gen. 31.

PARS III.

De vita, ac virtute Episcopali.

Episcopus
non bona
vita est
1. Horolo-
gium dis-
turbatur.

I. Actio studiosa Episcopo secundum doctrinam quoque necessaria est. 1. Ceteroquin similis mendaci fuerit horologio: quod audis edere ære decimam, at, dum inspicis gnomonem, vides eum monstrare vix semitertiam: continuo vi- tatiis indicas axes intus. Ita multa sonat

quidam buccones; at dictorum agum ipsi nihil: quin contraria subinde. Adeo verbis facta constant parum.

Quid? Si ab hoc sibi metuebat, qui dicitur, 1. Cor. 9. Castigo corpus meum, & in probu- seruitutem redigo; ne forte, cura alii predica- uero, ipse reprobis efficiat: tute tibi non metues? Qui prædicas pœnitentiam, ac ieu- nia; ipse bacchanalia viues? Non sic illi, qui Ps. 125. Euntes ibant, & flebant mitterentes semina sua.

1. Similis est docens, nec eadem opere similes præstans, tæde; quæ lucet aliis, se destruit. 2. Similis aquæ baptismali, alijs ad celos afferenti; se minime. 3. Similis arcæ Noe fabricatoribus, quam ipsi non intrarunt, præter Noen.

II. Plane sic est, 1. vt Demosthenes sci- scitantibus iterum, acterium, quid in O. ratores primi ferret; respondit iterum, ac tertium, Actio. Ita & in Episcopo. Actio namque fundamentum est prædicationis, & Episcopalis dignitatis.

2. Hinc sponsa nō tantum vocem spō. si laudabat, Cant. 2. Sonet vox tua in auribus Ecclesiæ meis; vox enim tua dulcis, & decora: sed etiā manus: Cant. 5. Manus tornatis, aurea, plena hiacintis. Hæc sunt opera aurea charitatis in Sponso Ecclesiæ.

Et vero pater ille familias in vineam, vi- suam vocavit operatores; non oratores, rō. Matth. 9. Ita & in messem messores, Luc. 10. Rogate Dominum messis, vt mittat operarios. Et iustum subdit querelam: Messis qui dem multa, operarij autem pauci. Multisunt Doctores, Philosophi, Abbates, Canoni- ci: & tamen operarij pauci: Quique sunt, his sunt plerique mercenarij: Aut Matth. 23. Dicunt, & non faciunt. Hinc orbis lacrymæ.

Ideo, vt de Saule, non omnes Amale- citas delente, vt in suis; queritur Deus, Saulis et. 2. Reg. 15. Pœnit et me, quod constituerim Saul emplum. Regem: quia dereliquit me, & verba mea opere non com-

Figura.
1. Sit am-
bidexter.

non compleuit. Ita de otioso Episcopo que-
ripotest.

III. 1. Hocq; magis, quod similem esse
oporteretisti Aod ambidextero, Iudi. 3.
qui fecit sibi gladium ancipitem, habentem in
medio capulum longitudine palmæ manus. Ita
Præfulem esse decet & obsecrando, & in-
crepando ambidexterum, habereq; gla-
dium ancipitem Verbum Dei cum capu-
la palmarj, ut faciat, quod docet.

2. Et Ecclesia, ut mare fusile, 3. Reg. 7.
circa quod Salomon sculpsit animalia;
quorum Episcopos esse similes conuenit;
ut sunt Leones fortitudine, boves, labore,
Cherubini scientia.

3. Monet idem, Apoc. 1. quod visus Fi-
lius hominis tenere manu septem stellas,
que Angeli sunt septem Ecclesiæ, id est, E-
piscopos sunt puritate Angelorum: sunt stellæ lu-
centes doctrina; & fixi in Deo ac Spiritu:
sunt in manu Dei stabiliti; non in manu,
seu favore ac munere hominum: sunt in
manu operosa operosi. Atq; talium vide-
re regimen quam pulcrum, quamque
beatum est? Sin securus quam id infelix?

P A R S VI.

De diectorum omissione Episcopali.

Sicutus nō I. E T vero plerique sciunt: & aliqui non
faciunt. 1. Quales Græci: de qui-
bus grandæus quondam, cum in O-
lympis sibi locum conuenientem inter
Græcos quæsisset: nullus viro cano ces-
sit. Transtulit ergo ad Lacædamonios; hic
ei iuuentus omnis, virique assurrexere,
interque canos similes deduxerunt. Cui
facto cum Græci acclamasset, ipse eis
acclamabat: Heu miseriæ! Omnes Græci no-
runt, quid sit honestum: sed eo solum vtuntur
Lacedemonij. Plut. in Laconicis. Ita in-
quam, & Præfules sciunt. Sed sæpe hoc
tantum.

Malifera. 2. Cæterum; sunt tota die otiosi, Matth.
20. Otiosi, non reformantes Clerum: non

visitantes diocefim: non pascentes gre-
gem: non arcentes lupos, vulpes, apros:
non plantantes, aut euellentes: non in
caulis ouium, sed in aulis nobilium con-
uersantur.

II. Quam hi maiorum dissimiles? De
quibus S. Gregorius, in Moral. istud Job.
39. interpretatur: Nunquid nos tempus par-
tus ibicum in pratis: aut parturientes ceruas ob-
seruasti? Incurvatur ad satum, ut pariant: & mu-
gitus edunt, ibices ac ceruas celeritate præ-
dicandi superarunt Apostolici viri: hinc
continuo in omnem terram exiuit sonus eo-
rum. Sed quanto cum labore, ac dolore
per Euangelium ego vos genui? 1. Cor. 14. Ipse
ita describit, 2. Cor. 11. Ter virgo et si sum,
semel lapidatus sum; ter naufragium feci, ini-
tineribus saepe in periculis fluminum, latronum,
ex genere, ex gentibus, in falsis fratribus, in labo-
re & erumna, vigilius multis, & fame, & siti,
iejunus multis, in frigore, & nuditate.

Ita seminarunt maiores; hinc metimus:
Ps. 104. Dedit eis regiones gentium, & labores
populorum possederunt.

Hos illi in egentes, in Ecclesiæ, in cœ-
nobia disperiebant. Vnde hodieq; eorum
extant monumenta: sed quæ sunt Eccle-
siae & incrementa, & adiumenta, & firma-
menta, & ornamenta. Hinc quisq; eorum
in memoria eterna erit, vt iustus, ab auditu ne
mala nō timebit: Ps. 3. ideo, Ecc. 44. fecit illū,
eorum quemq; Dominus crescere in plebem
suam. Ut Prou. 31. Laudent eum in portu O-
PERA eius.

IN FESTO S. SEBASTIANI
Martyris.

Suppleuit Enucleator.

Descendens IESVS de monte, ste-
tit in loco campstri.

Luc. 6.

H olophernes, Iudith. 5. ab Nabuchodonosore missus cum exercitu, ad
B b b 2 orbem